

Sygn. akt III USK 358/21

POSTANOWIENIE

Dnia 16 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania P. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z udziałem S. spółki cywilnej A. J. i W. K.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 16 marca 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 18 listopada 2020 r., sygn. akt III AUa (...),

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

II. zasądza od P. D. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. 240 zł (dwieście czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 listopada 2020 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację P. D. od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 31 lipca 2020 r., którym oddalono odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 14 kwietnia 2020 r., stwierdzającej że P. D. jako pracownik płatnika składek S. S.C. A. j., W. K., nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz chorobowemu i wypadkowemu od 18 października 2019 r.

W ocenie Sądu Apelacyjnego w zebranych materiale dowodowym brak jest dowodów potwierdzających rzeczywiste wykonywanie pracy przez ubezpieczonego,

a zeznania wnioskodawcy czy pracodawcy, jako osoby bezpośrednio zainteresowanej korzystnym rozstrzygnięciem sprawy, jak również dopuszczonych w sprawie świadków, nie stanowią wiarygodnego materiału dowodowego. Nikt nie potwierdził zakresu obowiązków ubezpieczonego, wykonywania przez niego pracy codziennie w ustalonym miejscu i w określonych godzinach pod nadzorem pracodawcy. Sąd odwoławczy zwrócił uwagę, że płatnik składek i ubezpieczony - znając treść decyzji organu rentowego, decydując się na wniesienie do sądu odwołania od decyzji, nie przedłożyli żadnych dowodów potwierdzających wykonywanie przez P. D. czynności w ramach stosunku pracy. Sąd Apelacyjny przyjął, że w analizowanej sprawie wszystkie zaistniałe okoliczności oczywiście wykluczały istnienie między stronami stosunku pracy. Prawidłowo Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że podjęte przez ubezpieczonego zatrudnienie u płatnika składek nie odpowiadało kwalifikacjom P. D., ani też jego dotychczasowemu doświadczeniu zawodowemu. Powierzenie obowiązków kierowniczych osobie niewątpliwie nieposiadającej doświadczenia w branży i w prowadzeniu działalności związanej ze skupem złomu, budzi w okolicznościach sprawy uzasadnione wątpliwości. W tej sytuacji Sąd Apelacyjny zważył, że zatrudnienie ubezpieczonego nie było, z punktu widzenia potrzeb pracodawcy, racjonalne. Wprawdzie po okresie niezdolności do pracy ubezpieczony wskazywał, że wrócił do pracy u płatnika składek, ale podjął pracę na zupełnie innym stanowisku, ze znacznie niższym wynagrodzeniem - co jak trafnie ocenił Sąd Okręgowy, świadczy o tym, iż płatnik składek nie miał gospodarczej potrzeby zatrudniać osoby na stanowisku kierowniczym, a potrzebował pracownika fizycznego.

Skargę kasacyjną oparto na naruszeniu przepisów postępowania, które to uchybienie miało istotny wpływ na wynik sprawy: art. 233 § 1 k.p.c., a także na naruszeniu prawa materialnego: art. 22 § 1 k.p., art. 6 ust 1 pkt 1, art. 11 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 83 § 1 k.c.

Skarżący złożył wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, dlatego że jest ona oczywiście uzasadniona, co czyni zadość wymogowi art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Jego zdaniem oczywistość naruszeń Sądu odwoławczego jest widoczna *prima facie*, a orzeczenie wydane zostało niejako automatycznie, bez

wnikliwej analizy stanu faktycznego, bez wyzbycia się przez ten Sąd z góry przyjętego modelu orzekania w tego typu sprawach i oddalania apelacji, przyjąwszy, że w rozpoznawanej sprawie zachodzi tożsamy mechanizm jaki można przyuważyć w innych sprawach.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Na wstępie warto wskazać, że Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem zwykłej, trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Skarga kasacyjna jest kwalifikowanym środkiem prawnym, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a leżącymi w interesie powszechnym. Rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno służyć ochronie obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania, oraz zapewnieniu jednolitości orzecznictwa sądowego w takich sprawach, w których możliwe jest dokonanie zasadniczej wykładni przepisu prawa, mającej walor generalny i abstrakcyjny (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2009 r., II CSK 13/09, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2006 r., II CSK 126/05). W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w niej zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym

polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571). Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter i być dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001 nr 3, poz. 52; z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156). Dla stwierdzenia, że w sprawie tak rozumiana przesłanka wystąpiła skarżący powinien był wskazać konkretne, naruszone przez sąd przepisy, a także powinien był przytoczyć odpowiednie argumenty wyjaśniające, dlaczego te przepisy zostały, jego zdaniem, w tak ewidentny sposób naruszone (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2018 r., I CSK 42/18, LEX nr 2508120). W rozpoznawanej sprawie skarżący nie wskazał w naruszenie jakich przepisów upatruje oczywiście zasadności skargi.

Należy zauważyć, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16, LEX nr 2009500; z dnia 26 lutego 2016 r., V CSK 518/15, LEX nr 2015640; z dnia 24 września 2015 r., II PK 27/15, LEX nr 2019527).

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie reguły z art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.